

ARVIOINTIRAPORTTI SATAOSAA

Osatyökykyisille
tie työelämään

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

SATAKUNTA
– elämää parhaimmillaan

1 ARVIOINTISUUNNITELMA

SATAOSAA alueelliselle kokeilulle tehtiin arviointisuunnitelma, jota tarkennettiin toimenpidekohtaisesti. Emme kokeneet ulkoista arviointia tarpeelliseksi, koska THL arvioi kokeilua monitahoisesti. THL:n arviointikyselyihin ja haastatteluihin osallistui projektin johto, ohjausryhmä, suunnittelijat ja kohderyhmän edustajat.

Arviointiaineistona hyödynnettiin muistioita, viikkopalavereja, työryhmien tapaamisia ja asiakaspalautteita sekä koulutuksista, seminaareista että varsinaisesta toiminnasta. Tulokset otettiin huomioon kehittämistyössä ja ne on huomioitu loppuraportin teksteissä. Harjoittelija Heidi Ruohonen kokosi asiakaspalautteita koosteeksi toiminnan arvioinnista.

1. Keskeiset arviointikysymykset koko kokeilun osalta

Tavoittaako hanke kohderyhmänsä?

Vastaako hanke tavoitteisiinsa ja sille asetettuihin vaatimuksiin?

Onko toiminnalle asetetut tavoitteet saavutettu?

Onko toiminta vaikuttavaa?

Mitä ovat toiminnan vahvuudet ja heikkoudet?

Onko kohderyhmä valittu oikein?

Kokeilun toimenpiteet (kohdentuminen, laatu)

Käytettävissä olevat resurssit

Toimijoiden sitoutuminen

Yhteistyö hankkeen sisällä ja yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien kanssa

Kokeilun viestintä

Kokeilun ohjausryhmän toiminta

2. Arviointi CAFia mukaillen

Johtaminen, strategia ja toiminnan suunnittelu arvioinnissa

Henkilöstö

Kumppanuudet ja resurssit

Asiakas ja kansalaistulokset

Asiakkaat ja yhteistyökumppanit

Yhteiskuntavastuutulokset

Arviointimenetelmät: Hankepäiväkirjat, hankesalkkuraportit, projektisuunnittelijoiden ja hanketoiminnan päällikön kanssa käytävät arviointikeskustelut, keskustelut hankehenkilöstön päivittäistyössä ja erikseen sovitussa palaverissa (arviointikeskustelut), hankehenkilöstön työtyytyväisyys, asiakaskyselyt, ammattilaiskyselyt, kokeilujen arvioinnit

Mittarit: Kokeilun tavoitteiden toteutuminen suunnitellusti, hankkeen toimenpiteiden toteutuminen aikataulussa, tavoitteiden saavuttaminen

Aikataulut: Koko hankkeen ajan

3. Keskeiset arviointikysymykset toimenpiteissä

Toimenpide 1	Työllistämispotentiaalin tunnistaminen sekä työllistymismahdollisuuksien arviointi
Toimenpide 2	Palveluohjaus, vastuutahoina TE-toimisto, TYPit, sote-palveluntuottajat
Toimenpide 3	Palvelutuotteiden määrittely, vastuutahona TE-toimisto, TYPit, sote-palveluntuottajat
Toimenpide 4	Palveluiden kehittäminen ja integraatio, myös pitkäaikainen tuki
Toimenpide 5	Työnantajayhteistyö
Toimenpide 6	Osallisuutta tukevan toiminnan kehittäminen
Toimenpide 7	Henkilöstön osaamisen lisääminen osioiden 1-6 toteuttamiseksi
Toimenpide 8.	Digitaalisten palvelujen käyttöönotto

Arviointikysymykset

Onko tavoitteet selkeästi määritelty?

Ovatko tavoitteet kaikkien toimijoiden tiedossa?

Tukevatko toimenpiteet tavoitteiden saavuttamista?

Ovatko toimenpiteet edenneet suunnitelmien mukaisesti?

Onko kohderyhmiä saatu suunnitellusti mukaan toimintaan?

Ovatko toimenpiteet mitoitettu oikein suhteessa resursseihin?

Onko tavoitettu kohderyhmät, sidosryhmät että vapaaehtoiset ja onko viestintä ollut onnistunutta?

Onko keskeisimmät yhteistyökumppanit saatu mukaan toimintaan? Onko keskeisimmät yhteistyökumppanit sitoutuneet toimintaan? Onko toiminnalla saatu aikaan tavoiteltuja tuloksia? Mitkä ovat olleet haasteita? Missä erityisesti on onnistuttu? Miten toiminta jatkuu? Onko toimintaa onnistuttu vakiinnuttamaan?

Kerätäänkö palautetta kohderyhmiltä ja sidosryhmiltä?

Näitä peruskysymyksiä muokataan toimenpidekohtaisesti tarkoituksenmukaisiksi ja lisätään muita kysymyksiä tarvittaessa. Tehdään toimenpidekohtaiset arviointisuunnitelmat.

Arviointimenetelmät: asiakaskyselyt, työryhmäkeskustelut, palautteet, haastattelut, muistiot, hankepäiväkirjat, hankesalkkuraportit

Mittarit: vaihtelevat arviointikohteen mukaisesti

Aikataulut: koko hankkeen ajan

2. ITSEARVIOINTI

Itsearviointia hankkeen toiminnan kurssissa pitämiseksi on käytännössä tehty viikottaisissa hankepalaverissa. Olemme käyneet läpi toimintaa ja tuloksia. Kokonaisuudessa pieneltä näyttävä askel voi olla valtava harppaus silloin, kun tehdään uusia asioita. Toisaalta saattaa olla, että kehittämissä työssä syntyy yllättäviä ja ennakoimattomia tuloksia, jotka kannattaa kirjata vaikka ne eivät suoraan vastaisi suunnitelmaa. Kysymyksiin Teimmeko mitä lupasimme? Saimmeko aikaan muutosta? Teimmeko oikeita asioita? vastaamme suoraan loppuraporttiin.

Kävimme projektiryhmässä läpi keskeisiä arviointikysymyksiä koko hankkeen osalta ja totesimme seuraavaa:

Tavoittaako hanke kohderyhmänsä?

Kohderymänä ovat olleet kentällä toimivat ammattilaiset ja asiantuntijat, jotka olemme tavoittaneet hyvin suhteessa kohderyhmän valtavan suureen määrään mutta myös osatyökykyiset ja vammaiset, joita olemme tavoittaneet hieman huonommin toimenpidekohtaisesti. Tämä johtuneekin myös kokeilun toimintatavasta, jossa tarkoituksena oli kehittää asiantuntijoiden osaamista, jotta asiakkaat saavat parempia palveluja. Esimerkiksi osatyökykyisiä työnhakijoita on vaikea tavoittaa. Toisaalta olemme osallistaneet ison määrän asiakkaita eri toiminnoissa, palvelujen ja lomakkeiden kehittäjinä ja arvioijina (esim. työttömät itse tekemässä mm. terveystarkastusten sisältöjä), asiakastyöryhmissä jne. Kokemustoimivat ovat kokeneet tullessa kuulluiksi. Tärkeää on saada ammattilaiset motivoitumaan ja aloittamaan kehittämistyö.

Onko toiminnalle asetetut tavoitteet saavutettu? Pohjatyön tekemiseen ja luottamuksen saavuttamiseen on kulunut paljon aikaa suhteessa kokeilun toiminta-aikaan. Kaikesta ei ole tullut valmista mutta eteenpäin on päästy isoinakin harppauksin ja uusia prosesseja ja toimintoja on käynnistynyt. Mietimme myös, olivatko tavoitteet riittävän selkeät. Kehittämistyötä ei ole ainakaan edistänyt sote- ja maakuntauudistuksen viivästyminen ja uusien rakenteiden puuttuminen. Suunnitelmassa kuitenkin lähdettiin jo uuden maakunnan näkökulmiin. Jos maakunta olisi jo valmiina ja toiminnassa, tarve muutokseen näkyisi selkeämpänä myös alueen johdolle ja henkilöstölle.

Onko toiminta vaikuttavaa?

On ollut, koska on lähestytty teemaa eri suunnista ja mukana on laajasti toimijoita ihan koko toimintaympäristöstä. Muutosta on tapahtunut erityisesti asenteissa, mikä näkyy mm. uusina avauksina kokeiluihin ja mahdollisuuksiin. Esimerkiksi osatyökykyisten työttömien terveystarkastukset ovat olleet irrallisia toimenpiteitä ja nyt on syntynyt työkykytiimejä, joissa työ- ja toimintakykyä tutkitaan laajemmin. Nyt kehitysvammaisten työllistyminen nähdäänkin mahdolliseksi ja työllistymisiä toteutuu. On löydetty monialaisia yhteisiä tavoitteita eli ymmärretään paremmin, mikä on se minun oma työtehtäväni ja roolini työllistymisen polun prosesseissa. Hammasrattaat pyörivät nyt hyvin yhteen.

Mitä ovat toiminnan vahvuudet ja heikkoudet?

Vahvuutena on hankkeen mahdollistamat monialaiset verkostot ja niiden rakentaminen. Aikaisemmin ei osattu ajatella maakunnan kannalta vaan on katsottu oman organisaation näkökulmasta. Nyt on ymmärretty asiakasnäkökulma ja otettu se myös huomioon. Henkilöstö on ollut turhautunut päälekkäisen ja turhan työn tekemiseen ja hanke on nyt mahdollistanut oman työn kehittämisen. Toisaalta nyt on meneillään useita hankkeita ja sote-valmisteluryhmiä ja ammattilaiset ovat tässä hetkessä niin ylikuormitettuja, että on ollut osittain vaikeaa saada ihmiset mukaan. Omarahoitusosuudet ovat skä plussaa että miinusta. Niillä on sitoutettu henkilöstöä mutta työajan seuraaminen ja lomakkeiden palauttaminen on osoittautunut haasteeksi, mikä vaikeuttaa suuresti hankkeen taloutta. Heikkoutena on myös ajankohta, muuttuva toimintaympäristö ja arkityön realiteetit.

Onko kohderyhmä valittu oikein? On.

Hankkeen toimenpiteiden kohdentuminen ja laatu?

Onnistunutta ja ei niin onnistunutta. Omarahoituskuvion pyörittämiseen on kulunut suhteettoman paljon aikaa. Esimiehet olisi pitänyt ottaa tiiviimmin mukaan heti alussa. Pohjatyön tekemiseen on mennyt paljon aikaa.

Resurssit?

Henkilöstö- ja aikaresursseja on ollut vähän suhteessa laajoihin ja merkittäviin tavoitteisiin. Nyt työtä on tehty kovalla kiireellä, mikä voi näkyä työn laadussa. Toisaalta on saatu aikaan todella paljon. Tavoitteita on toteutunut ja uusia merkittäviä avauksia tapahtunut.

Toimijoiden sitoutuminen?

Sitoutuminen parani hankkeen aikana, kun luottamus kasvoi

Yhteistyö hankkeen sisällä ja yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien kanssa?

Kiireisen aikataulun vuoksi emme ehtineet suunnitella kunnolla sisäistä yhteistyötä, sillä tuotoksia oli saatava nopealla tahdissa. Rattaat olisi voinut pyöriä paremmin yhteen. Ulkopuolista sparrausapua olisi kaivattu kaivattu enemmän. Sidosryhmien kanssa onnistunutta yhteistyötä.

Viestinnän onnistuminen?

Onnistuimme aika hyvin, mm. someviestintää, artikkeleita, blogeja ja tapaamisia on ollut paljon mutta jos olisi ollut lisää aikaa, vielä enemmän olisi ehditty. Hankkeisiin palkatulla viestintäsuunnittelija oli ylityöllistetty, eikä aikaa riittänyt hankkeelle niin paljon kuin olisi toivottu.

Ohjausryhmän kokoonpano ja toiminta?

Ohjausryhmä toimi pääosin roolinsa mukaisesti mutta osallistujat toivat usein esille vain oman organisaation näkökulmaa, ei kokonaisuutta. Tukea olisi toivottu enemmän.

3 KOOSTE TOIMINNAN ARVIOINNISTA

Tähän kokonaisuuteen koottiin aneistosta joidenkin yksittäisten pilottien, kokeilujen, työpajojen ja seminaarien palautteita

OPINNOISTA TÖIHIN

SATAOSAA – kokeilun ”opinnoista töihin”-tiimin projektisuunnittelijat keskustelivat SataRekry-messuilla opiskelijoiden ja työnhakijoiden kanssa opiskeluihin ja työllistymiseen liittyvistä kysymyksistä. Keskustelujen lisäksi messukävijöillä oli mahdollisuus vastata lyhyeen kyselyyn joko sähköisesti tai paperikyselyllä. Päivän aikana vastauksia kertyi 76 kappaletta. Kokoavasti voidaan sanoa, että oppilaitosten tukeen oltiin erityisen tyytyväisiä, mutta myös muut palvelut koettiin pääosin hyödyllisinä. Työllistymisen tukemiseksi ehdotettiin erilaisia toimia, joista useimmin mainittiin työntekijöiden ja työpaikkojen kohtauttaminen, taloudelliset tuet sekä henkilökohtainen apu. Kysyttäessä kokemusta osallisuudesta puolet vastaajista arvioi olevansa osallinen yhteiskunnassa tai ryhmässä, tai voivansa vaikuttaa oman elämänsä kulkuun. Näin ollen puolet vastaajista koki olevansa vain osittain osallinen tai kokonaan ulkopuolinen yhteiskuntaan ja kykenemätön vaikuttamaan oman elämänsä kulkuun.

Oppilaitosyhteistyöseminaari 16.11.2017

SATAOSAA järjesti Porissa Satakunnan alueen oppilaitoksien henkilökunnalle, opiskelijoille ja kiinnostuneille sidosryhmille tarkoitetun yhteistyöseminaarin. Tilaisuudessa pureuduttiin opintojen ja työelämän nivelvaiheen teemaan. Seminaari sisälsi puheenvuoroja sekä satakunnan alueen palveluista että valtakunnantason terveisiä. Myös Kelalta oli asiantuntija puhumassa. Osallistujia tilaisuus keräsi noin 60.

Yleisön kommentit: Kysyttiin miksi työkykykoordinaattoria tuodaan esille maakuntakokeiluissa niin paljon. Tähän vastauksena voidaan sanoa, että työkykykoordinaattori on tässä tapauksessa nimike, jolla kuvataan vastuullisen asiakasohjauksen – toimintamallia. Nimike voisi olla mikä tahansa, tärkein on siihen liitettävä toimintamalli. Yleisöltä kysyttiin, mitä he toivoisivat ihannemaailmassa. Vastaukset, jotka sanottiin julki, toivat esille toiveen yhden luukun periaatteesta, työllisyyteen ohjaavasta koordinaattorista oppilaitokseen, ja vastuullisen asiakasohjauksen toimintamallia.

Palauteet seminaarista kerättiin sähköisesti Webropol – ohjelman avulla. Linkki kyselyyn lähetettiin sekä kaikille osallistujille, että muille yhteistyötahoille. Kyselyyn sai siis vastata myös vaikka ei olisi osallistunut seminaariin, sillä kyselyssä kartoitettiin myös toiveita tulevaisuuden tapahtumille. Kysely julkaistiin lisäksi Satasote kuntoutus- ja työllisyshankkeiden marraskuun uutiskirjeessä sekä Satasote verkkosivuilla. Vastausaika alkoi 24.11. ja päättyi 6.12. johon mennessä vastauksia oli jätetty 7 kappaletta. Suurin osa vastaajista (71%) koki hyötyneensä seminaarista. Pieni osa ei osannut vastata, mikä voi myös tarkoittaa, että nämä vastaajat eivät osallistuneet seminaariin.

Kiinnostavimmat aiheet kyselyn mukaan olivat, Nuorten ohjaaminen oikeiden palvelujen pariin oikeaan aikaan, Ohjaamo-toiminnan käynnistyminen Satakunnassa sekä Satakunnan Ohjaamo ja Vamos. Vastaajilta kartoitettiin toiveita tulevaisuuden tapahtumille. Useimmiten toivottiin seminaareja ajankohtaisista aiheista sekä tietoa järjestöjen tarjoamista palveluista. Myös yhteistyöfoorumeille, koulutuksille ja Kykyviisari-opastuksille nähtiin tarve vastaajien mielestä.

Opinnoista töihin osa-alueen pilotit:

- Työkykyviisari: Käytetään tunnistamaan tuen tarvetta ja toimii opiskelijan itsearviointin ja puheeksi ottamisen välineenä. Suullinen palaute on ollut positiivista ja loppukäyttäjät kokevat käytön mielekkääksi. Kykyviisari on koettu hyväksi puheeksioton välineeksi. Se antaa suuntaa tarvittavista tukitoimista ja sen avulla voidaan seurata asiakkaan kehittymistä. Asioiden konkretisoiduttua tavoitteiden asettaminen helpottuu. Se myös herättää asiakasta arvioimaan omaa tilannettaan. Toisinaan asiakas voi täyttää kyselyn itse, toisinaan tuetusti. Kykyviisari on melko pitkä testi – mutta sitä voidaan myös täyttää osissa. ”Oman tilanteen tiedostaminen - siis hyvien puolien tiedostaminen. Ettei asiat ole niin huonosti ollenkaan. Kykyviisari auttoi asiakasta tarkastelemaan juuri tämän hetken tilannetta suhteutettuna aikaisempaan. Asiakas kykeni vertaamaan nykytilannetta myös omaan toive/tavoite-tilaansa.” Kykyviisarilla voidaan mitata muutosta ja saada tietoa palvelujen vaikutuksista. Opiskelijat olivat kiinnostuneita mittarista ja välitön palautteenanto on hyvä. Haasteena pidettiin resursseja.
- Siirtymät ammatilliseen kuntoutukseen oppilaitoksesta: Tuen tarpeen ja työllistymispotentiaalin tunnistamiseen, kuntoutukseen ohjautumista nopeasti ilman diagnooseja. Kohdentuu spesifimmin välinpitoajien tarpeisiin. 30 hlön testiryhmä. Suullinen palaute käytettävyyden ja hyödyllisyyden osalta pääosin oli erinomaista. Sana ”Ammatillinen kuntoutus” koetaan kohderyhmässä epämiellyttävänä. Erityisopettajan näkemyksen mukaan hakemisprosessi on kevyt suhteessa hyötyyn.
- Palveluohjauspilotti: Koottu kaksi moniammatillista kehittäjäryhmää rakentamaan toimintamalli tuen tarpeen tunnistamiseen, palveluohjaukseen ja yhteistyöhön yli organisaatorajojen. Palautetta yhteiskehittämissäpäivässä 7.6.: Laadukas, moniammatillisesti tehty työ- ja toimintakyvyn arviointi varmistaisi, että opiskelijan / nuoren todellinen palvelutarve saataisiin selville. Lisäksi olisi tärkeää, että tämä tehtäisiin varhain, jotta nuoren polku työelämään olisi mahdollisimman lyhyt. Isommat haasteet nähtiin alkavan peruskoulun päättyessä. Onnistuneimmillaan asiakas ohjautuu hänelle sopivalle ja realistiselle palvelupolulle kun peruskoulussa tuetaan polun valintaa suhteessa hänen senhetkiseen työ- ja toimintakykyyn. Opettajilla, opoilla, terveydenhoidon asiantuntijoilla, kuraattoreilla, MT-palveluilla, etsivällä nuorisotyöllä, Kelalla, kolmannella sektorilla ja kasvupalveluilla on tässä moniammatillisen yhteistyön haaste. Avoimella keskustelulla todettiin saatavan parhaat hyödyt ja tiedon siirto on olennaista. Palvelutarpeen arvioinnissa tarvitaan usein moniammatillista yhteistyötä. Jotta palvelujen saumaton yhteistyö toimisi kitkatta, tulee nimetä yhteyshenkilö, joka kokoaa palvelut asiakkaan ympärille ja seuraa tämän polulla etenemistä. Päästiin siihen tulokseen että tilanteen mukainen reagointi on paras tapa toimia. Keskustelussa todettiin, että työtoimintapaikoilla oma-ohjaaja voisi olla henkilö, jolla on koottu tieto asiakkaasta ja mahdollisimman tiivis yhteistyö oppilaitosten kanssa. Todettiin myös, että oppilaitoksella tulisi olla tällainen samanlainen vastuuhenkilö / case-manager/työkykykoordinaation osaaja, joka olisi yhteistyössä näihin työtoimintapaikkoihin. Myös Marja Laakson mallissa on TE-asiantuntija, joka toimii koordinoivana tahona TE-toimiston organisaatiossa. Näin toimimalla saattaen-vaihtaen mallin toimivuus tulee turvatuksi.
- Uudenlaisia yhteistyön muotoja pohdittaessa esiin nousi oppilaitokseen jalkautuvien palveluiden tarkeys. Ennaltaehkäisyn ja varhaisen tunnistamisen näkökulmasta olisi hyvä, että erilaisia tukipalveluja pystyttäisiin tuomaan osaksi oppilaitoksen arkea. Raumalla on pohdittu myös Ohjaamo-toiminnan jalkauttamista oppilaitoksiin. Porissa toimiva Ohjaamon yksikkö on lähtenyt hyvin käyntiin ja nuoret ovatkin ottaneet Ohjaamon hyvin vastaan.

- Kuntouttavan opiskelun malli: syntyi edellisen työryhmän pohdinnoista. Kuntoutuvat ja opiskeluun siirtyvät pääsevät seuraamaan opiskelua, saamaan vastauksia kysymyksiin. Yhteisen toimintamallin luominen on koettu tärkeäksi.
- Kelan – pilotti: Kartoituksessa käynyt ilmi, että Kelan ammatillisen kuntoutuksen palveluita ei tunneta hyvin. Diagnoosi-rajat ovat myös olleet palvelujen saannin esteenä. Kelan ja oppilaitosten kanssa on käynnistetty pilotti ns. suorahausta ammatillisen kuntoutuksen palvelujen piirin matalla kynnyksellä ilman diagnoosia. Pilotilla vastataan tarveperusteisesti ammatillisen kuntoutuksen keinoin (esim. työhönvalmennus) tuen tarpeessa olevien tunnistamiseen sekä työllistymiseen tukemiseen. Tavoitteena on varhainen tunnistaminen, työ- ja toimintakyvyn tukeminen, sekä syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen. Pilotin koulutukset on toteutettu helmikuun aikana. Pilotti alkoi 1.3.2018. Pilotti sai aktiivisen ja erittäin myönteisen vastaanoton. Sen tavoite ja toiminta-ajatus on koettu alusta alkaen tärkeäksi. Tavoite on, että ammatillisen kuntoutuksen palvelut tulevat tutuksi ja niitä käytetään tarkoituksenmukaisesti työllistymisen tukemiseksi ja samalla myös nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi. Arvio on, että pilotti tulee juurtumaan toimintamalliksi sekä oppilaitoksiin että sidosryhmiin

TYÖTOIMINNASTA TÖIHIN

Koonti Työskentelyjakson arviointi –lomakkeen (ns. Kerättären –lomake) arvioinnista:

Työskentelyjakson arviointi -lomaketta arvioitiin työelämäkokeilu -yksiköille, kuntouttavan työtoiminnan ohjaajille sekä asiakkaille tehdyillä kyselyillä. Kyselyiden tarkoituksena oli selvittää lomakkeen sopivuutta ja toimivuutta eri näkökulmista. Vastauksia kertyi yhteensä 28 kappaletta, joista 12 TEK-yksiköistä, 6 ohjaajilta ja 10 asiakkailta.

Pääasiassa kaikissa vastaajaryhmissä lomake koettiin toimivaksi. Erityisesti työelämäkokeilu-yksiköiden ja ohjaajien toimesta lomakkeen arvioitiin olevan parannus aiempaan. Asiakkailta ei kaikilla ollut kokemusta aiemmista lomakkeista. Kaikki vastaajaryhmät arvioivat lomakkeen auttavan hyvin tai kohtalaisesti tunnistamaan työllistymisen esteitä, hahmottamaan palvelutarpeita sekä ohjaamaan asiakasta oikean palvelun piiriin. TEK-yksiköt ja asiakkaat kokivat palautteen mukaan lomakkeesta olevan hyvin hyötyä työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa, ohjaajat arvioivat hyödyn olevan kohtalaista. Kaikki vastaajaryhmät arvioivat pääasiassa lomakkeesta olevan hyvin hyötyä asioiden puheeksi ottamisessa, vaikkakin kaksi asiakasvastaajaa oli tästä eri mieltä. Kaikki vastaajaryhmät arvioivat asiakkaan tilanteesta tapahtuneen muutoksen tulevan näkyväksi lomakkeen avulla. Ohjaajat kokivat lomakkeesta jonkin verran vähemmän hyötyä kuin TEK-yksiköiden edustajat.

Avoimen palautteen mukaan lomakkeen koettiin olevan selkeä ja tuovan esille asiakkaan tilannetta. Työssä vaadittava henkinen / fyysinen terveys -kohta sai asiakkaalta kiitosta. Lomakkeen arvioitiin tuovan esille asiakkaan työ- ja toimintakykyä suhteessa TEK-paikkaan. Lomakkeen koettiin auttavan asioiden puheeksi otossa sen toimiessa myös muistilistana keskusteltavista asioista. Palautelomakkeen olemassaolo koettiin tärkeäksi jatkosuunnitelmien tekemisen kannalta. Erityisesti lomakkeesta koettiin olevan hyötyä yhdessä täytettynä tai yhdessä läpikäytynä (työelämäkokeilu-yksikön edustaja ja asiakas tai nk. kolmikantaneuvottelu). Lomakkeen ideoitiin voivan toimia työ- ja toimintakyvystä tehtävän lausunnon pohjana. Ammattilaisten palautteen mukaan asiakas on kyennyt tuomaan lomakkeen kautta näkemyksensä esille ja perustelemaan sitä. Järjestelmän antama muistutus lomakkeen täyttämistä koettiin hyväksi asiaksi.

Avoimen palautteen mukaan osa vastaajista koki avoimen ja vapaamuotoisen arvioinnin olevan lomakkeen avulla tapahtuvaa arviointia parempi vaihtoehto. Lomakkeessa toivottiin olevan enemmän tilaa vapaalle tekstille. Ilman yhteistä keskustelua täytetystä lomakkeesta ei koettu olevan hyötyä eri osapuolille, vaan lomakkeen korostettiin vaativan ehdottomasti avointa keskustelua parikseen. Lomakkeesta toivottiin tulevan ilmi, millä kokoonpanolla se on täytetty. Osa kohdista (esim. osaaminen

ja ammattitaito) koettiin vaikeiksi ja asiakaspalautteen mukaan lomakkeen termistö ei avautunut kaikilta osin. Huolenaiheiden kysyminen koettiin turhan negatiiviseksi. Arviointiasteikosta tulleen palautteen mukaan numeraalinen asteikko voisi olla toimivampi. Arvioinnin kohteiden ei koettu olevan riittävän konkreettisia ja palautteessa muistutettiin, ettei työelämäkokeilu-yksikön tekemä arviointi anna täysin realistista kuvaa verrattuna avoimien työmarkkinoiden vaatimuksiin. Lomakkeen täyttämistä toivottiin tulevan muistutus.

Kokonaisuudessaan lomake koettiin siis toimivaksi ja hyödylliseksi kaikkien osapuolten toimesta. Erityisesti keskustelun ja yhdessä tehtävän arvioinnin merkitys nousi esille avoimissa palautteissa, ja sitä on syytä korostaa lomaketta käyttävillä tahoilla. Kokemukset nk. kolmikantaneuvotteluista olivat hyviä, ja asiakkaat olivat tyytyväisiä yhdessä tehtyihin arviointeihin.

Työtoiminnasta töihin osa-alueen pilotit:

- ”Puheeksi otto”-pilotti: Työvalmentajien ja työnantajien keskustelun pohjaksi on laadittu lomake, jonka tarkoitus on muuttaa työtoiminta palkkatyöksi.
- Osaaminen edellä töihin- pilotti: Työharjoittelun kautta etsitään palkkatöitä. Pilotissa 9 henkilöä. Syntynyt 4 palkkasuhdetta ja 1 opiskelupaikka.
- Rapiat-pilotti: Rajapinta-asiakkaille nopeampi tie työelämään, lyhyempi palvelupolku sekä työllistyminen. Tarkoituksella pyritään rikkomaan vanhoja ja rutinoituneita kaavoja ja toimintamalleja. Arviointia: Työ on ollut läpi näkyvää ja kannustavaa muihinkin yhteistyö kuvioihin. Tämä on säästänyt työntekijöiden voimavaroja. Asiakkaat eivät ole turhaa ”roikkuneet väärässä paikassa”. Motivoi niin asiakasta kuin työntekijää kun asiat etenee. Ryhmän erialojen asiantuntijuus tukee työntekijöitä. Asiakkaiden nopea eteneminen palvelupolulla säästää myös resursseja. Asiakkaista 7 on siirtynyt eteenpäin. 5 tuettuun työharjoitteluun. Asiakkaan työttömyys on 3 henkilön kohdalla ollut kiinni lievästä kehitysvammaisuudesta, eivätkä he ole saaneet oikeaa tukea ja ajan kuluessa päällimmäiseksi murheeksi on noussut mielenterveysongelmat. Rapiat ryhmän toiminnan pyrkimyksenä on ennaltaehkäistä ja vähentää palvelujen väliinpuotoamista ja suurkuluttamista.
- Valo-valmennukset: Kaksi case-henkilöä valmennuksessa. Suunnitellaan jatkotoimet saatujen kokemusten pohjalta. Yhteistyö oppilaitoksen ja pajan kanssa toimi hyvin. Haasteita koettiin Valo-valmennusmallin sisäistämisessä, mitä se tarkoittaa ja miten sitä toteutettaisiin. Ajankäytön resursointi nähtiin myös hieman haastavana.

Monimuotoinen työyhteisö organisaation resurssina – seminaarin palautekysely:

Vastauksia saatiin 17. Sisällön hyödyllisyys sai keskiarvollisesti arvosanan 8 asteikolla 0-10. Kysymykseen saiko tilaisuudesta jotain sellaista hyötyä, jota voit soveltaa konkreettisesti omassa työssäsi, saatiin arvosanaksi mediaanina 4 asteikolla 1-5. Kokonaisuutena tarkasteltuna arviot olivat positiivisia. Vastaajat toivoivat tulevaisuudessa lisää seminaareja ja koulutusta osatyökykyisten työntekijöiden työllistymiseen liittyvistä asioista ja siitä miten oma järjestö voisi toimia TE-toimiston ja yritysten välissä. Tutkimustuloksia monimuotoisuuden toteutumisesta ja sen vaikutuksista työyhteisöiden menestymiseen siinä Suomessa kuin muualla maailmassa toivottiin myös. Lisäksi toivottiin tietoa monimuotoisen työyhteisön kulttuurista, onnistuneista yrittäjien kokemuksista, yrittäjien toiveista työhönvalmennuksista sekä kehitysvammaisten työstä.

Arviointikyselyn tuloksia Harjavallan ja Ulvilan piloteista:

Kokeiluissa pilotoitiin moniammatillisen tiimin toiminnan käynnistämistä sekä moniammatillisen tiimin toiminnan mallinnusta ja uuden työtavan käyttöönottoa. Kyselyyn vastanneita oli 3 henkilöä. Kaikki vastaajat olivat yhtä mieltä siitä, että SATAOSAA-maakuntakokeilusta oli paljon hyötyä pilottikokeilun käynnistämisessä. Yhden vastaajan mielestä kehitetty toiminta selkeyttää asiakkaan jatkokopolun suunnittelua, kahden vastaajan valitessa vaihtoehdon ”ei osaa sanoa”. Vastauksen jakautuivat samoin kysyttäessä selkeyttääkö kehitetty toiminta työnjakoa ammattiryhmien välillä. Esimiesten tukea kysyttäessä yksi vastaaja koki saaneensa tukea pilottikokeilun aikana vain vähän kahden muun saadessa sitä paljon tai jopa erittäin paljon. Kysyttäessä toiminnan muuttumisesta pilottikokeilun aikana yksi vastaajista ilmoitti havainneensa muutosta vain vähän kahden muun havaitessa sitä paljonkin. Pilottikokeilun jälkeen nähdystä toiminnan muutoksesta oltiin jälleen aika eri mieltä vastaajien välillä. Yhden mielestä muutosta on paljon, yhden mielestä vähän ja kolmas ei osaa sanoa. Vastaajat kertoivat moniammatillisen yhteistyön lisääntyneen eniten erikoissairaanhoidon kanssa, mutta myös perusterveydenhoito, sosiaalitoimi, TE-palvelut ja työllisyydenhoito saivat ääniä.

Palaute terveydenhoitojaverkoston tapaamisista 22.5.2018 ja 27.9.2018:

Huomioitava on, että tapaamiset olivat sisällöltään keskenään erilaiset, eikä kyselyssä eritellä tapaamisia.

Vastaajia kyselyssä oli 12 ja keskiarvosana 1-5 asteikolla oli 3,5. Vastauksissa oli kohtalaisesti hajontaa, mutta pääasiallisesti oltiin melko tyytyväisiä. Sanallisessa palautteessa tapaamisten parasta antia oli selvästi toisten hoitajien tapaaminen, jotta saa vertailupohjaa omaan työhön ja yhdenmuikaistaa käytäntöjä.

Kysyttäessä miten hoitajat pystyvät hyödyntämään tapaamisten antia työssään, nousi esiin useammassa vastauksessa asiakkaan ohjaaminen oikeaan paikkaan. Saadut lomakemallit saivat myös kiitosta. Kehittämistavoitteenä vastaajat toivoivat lisää konkretiaa ja käytännön esimerkkejä. Myös koulutajiksi toivottiin oman alan ihmisiä. Toivottiin myös, että tapaamisista informoitaisiin aiemmin, jotta ajan järjestäminen onnistuisi.

Palaute Sote-esimiehille 8.10.2018 tapaamisesta:

Vastauksia kertyi 6 kappaletta ja keskiarvoksi asteikolla 1-5 muodostui 3,6. Yleisesti ottaen tapaamista pidettiin onnistuneena, vain yksi vastaaja valitsi vaihtoehdon ”ei hyvin eikä huonosti” muiden pitäessä päivää selvästi onnistuneena. Kyselyssä ei muutoinkaan tullut yhtään ”huonosti” vastausta, mutta suhteellisen suuri ”ei hyvin eikä huonosti” –vastausten määrä hieman laski keskiarvoa. Verkostoituminen ja toisten tapaaminen ja toimintamallien virtaviivaistaminen ylipäätään koettiin an-

toisimmaksi. Vastaajat kokivat saaneensa tapaamisesta vertaistukea ja uusia ideoita ja malleja toimintaansa kun kysyttiin miten vastaajat voivat hyödyntää tapaamista työssään. Tosin vain puolet vastaajista selkeästi ilmaisivat voivansa ylipäättään hyödyntää tapaamisen tarjontaa työssään. Kehitysehdotuksina vastaajat ilmaisivat toiveensa jatkossakin järjestettäviin tapaamisiin, konkretiaa sekä ennakkovalmistautumismahdollisuutta toivottiin kahdessakin vastauksessa.

OSALLISUUTTA TUKEVA TOIMINTA

Vammaispalveluiden asiakastyöryhmän ajatuksia päiväaikaisesta toiminnasta: Päivätoiminta olisi hoidollista ja virikkeellistä toimintaa. Työkeskuksessa tehtäisiin alihankintatöitä ja työhönvalmennuskeskuksessa olisi kurssimaista toimintaa. Lisäksi olisi kulttuuritalo, jossa olisi musiikkia ja taidetta. Toimintayksiköiden palvelut tulisi saada näkyvyyttä internetissä. Eläke täytyy pysyä. Työ vastaan kyvyt. Avotyön työsuusrahan nimen muuttaminen olisi aiheellista esim. Kannustusrahaksi.

Palautetilaisuus 22.5.2018 Kokemustoimijat vaikuttajana- tilaisuuksista

Kokonaisuudessaan tilaisuuksista saatu palaute oli erittäin myönteistä.

Tilaisuuksien ilmapiiri koettiin positiiviseksi ”kehtasi ja kykeni tuomaan omat ajatukset esille” ”on voinut olla oma itsensä” ”työskentely on ollut avointa, rehellistä ja yhteisöllistä” ”ilmapiiri on rento ja ahkera” .

Tilaisuuksien koettiin lisäävän vaikuttamisen mahdollisuuksia ja kokemustoimijat kokivat tulleen kuulluiksi ”olen tullut kuulluksi ja toivon, että kertomisestani ja kokemuksistani on oleva hyötyä tulevaisuudessa” .

Palaute Sosiaalinen kuntoutus Satakunnassa -verkostotilaisuudesta 25.9.2018

Tilaisuudesta saatiin 5 palautetta. Palautteiden mukaan tilaisuuden parasta antia oli yleisön puheenvuorot, aikataulut, laaja edustus sekä THL:n edustajat sekä käytännön esimerkit laaja-alaisesta kehittämistyöstä Satakunnassa. Hyväksi koettiin myös tilaisuudessa käyty avoimet keskustelut. Yksi vastaajista jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

Kehittämiskohteiksi vastaajat nostivat laajemman tiedonkeruun, sijainnin paikoitusalueiden suhteen sekä käytännön esimerkkejä toivottiin lisää. Koko tilaisuudesta toivottiin vielä moniammatillisempaa ja palautteen mukaan projektin omistajat toivottiin esittelevän hankkeitaan itse ilman välikäsiä. Palautteissa oli myös toive saada mahdollisimman pian konkreettisia vaikuttavuutta mittaavia tilastoja eri toiminnoista.

Työpajoihin ja koulutuksiin vastaajat ehdottivat kokemusten ja hyvien käytäntöjen jakamista edelleen ja laadukkaan verkostotyön osaamista sekä asiakkuuksien omistamiseen ja koordinointiin liittyvät kysymykset ja niiden koulutukset. Kehotettiin pureutumaan jatkossa yhä enemmän ns. juurisyyhin ja pyrkimään miettimään miten niihin voidaan yleisesti vaikuttaa.

Kokemusasiantuntijuuden ABC Pori 8.12.2018 – Palautekoonti:

Useimmiten palautteissa nousi esiin seminaarin parhaana puolena kokemusasiantuntijoiden puheenvuorot, ne keräsivät kiitosta. Keskusteleva ote ja tiedon lisääntyminen aiheesta koettiin myös monen vastaajan toimesta tervetulleena asiana. Kokemusasiantuntija käsitteenä oli monelle uusi. Ymmärryksen koettiin lisääntyneen seminaarin aikana aiheesta.

Satakunnan Kokemustoiminta-ohjausryhmän toiminnan ja yhteistyön arviointi 23.10.2018

Vuonna 2018 ohjausryhmä kokoontui 4 kertaa. Sähköinen palautekysely ohjausryhmän toiminnasta ja yhteistyöstä toteutettiin lokakuun 2018 alussa. Kysely lähetettiin 34 henkilölle, vastauksia tuli 10 kappaletta. Alla kooste palautteesta:

Monialainen ohjausryhmä oli osallistuva, kantaaottava ja keskusteleva, yhteistyö luonnikasta ja kaikkia hyödyttävää. Verkostoituminen, oman työn kannalta olennaisten yhteistyötahojen tapaaminen koettiin mielekkäänä kuten myös ajankohtaisen tiedon jakaminen, yhteisten toimintatapojen suunnittelu, kokemustoiminnan mahdollisuuksien lisääminen.

Kiitosta sai kokousten selkeys, informatiiviset muistiot, johdonmukainen toiminta sekä jämäkkä ja ajan tasalla oleva puheenjohtaja. Ohjausryhmän toiminnan ansiosta kokemustoiminta on laajentunut ja muuttunut suunnitelmalliseksi.

Monialaisen asiantuntijaryhmän toiminnan ja yhteistyön arviointi: Osallisuuden monet kasvot Satakunnassa- haastekampanja 23.10.2018

Osallisuuden monet kasvot Satakunnassa -haastekampanja toteutettiin viikolla 40 (1 – 7.10.2018). Heinäkuun 2018 SuomiAreenassa kerättiin Osallisuuskyselyllä materiaalia kyseiseen haastekampanjaan. Asiantuntijaryhmän muodostivat edustajat seuraavista:

Satakunnan maakunta- ja sote- uudistuksen sote-koordinaattori, viestinnän asiantuntijat sekä valmistelussa mukana olevat hankkeet (SATAOSAA, Satakunto, Satakunnan polut hoitoon ja kuntoutukseen, SATULA), Satakunnan yhteisökeskus ja Me-talo Pori, MEKA TV / Satakunnan Elävän Kuvan Keskus ry, Porin Sininauha ry, Invalidiliitto, Satakunnan sairaanhoitopiiri sekä Porin kaupunki. Sähköinen palautekysely monialaisen asiantuntijaryhmän toiminnasta ja yhteistyöstä toteutettiin lokakuun 2018 alussa. Kysely lähetettiin 22 henkilölle, vastauksia tuli 10 kappaletta. Alla kooste palautteesta: Kokousjärjestelyjä ja itse kokouksia pidettiin hyvin organisoituina ja tasapuolisina. Yhteistyö koettiin mutkattomaksi ja toimivaksi ja verkostoitumista ja monialaisuutta pidettiin positiivisina kokemuksina. Myös kampanjan visuaalinen ilme sai kiitosta.

Suunnittelussa nähtiin alussa olleen haparointia ja siihen toivottiin lisää aikaa. Kaikkien osapuolten sitouttaminen alusta saakka ja ulkoisen viestinnän tehostamista suositeltiin myös jatkossa parantamaan. Kampanjan toteutus sosiaalisen median kampanjana oli palautteen mukaan hyvä ajatus, mutta kysyttiin myös kannattiko kampanjalle luoda oma Facebook-sivu vai olisiko voinut hyödyntää kunkin omia sivuja, mikä olisi voinut lisätä näkyvyyttä. Viestinnän osuutta kehoitettiin myös huolehtimaan rahoittajien edellyttämien logojen näkyminen viestinnässä. Erään vastaajan mielestä kampanjan tarkoitus oli heidän organisaationsa näkökulmasta epäselvä ja kysyttiin myös mihin osallisuuskyselyn vastauksia käytetään.

Monialaisen asiantuntijaryhmän toiminnan ja yhteistyön arviointi/ vapaaehtoistoiminnan maakunnallinen palveluneuvonta, tuki ja organisointi 23.10.2018

SATAOSAA-kokeilun ja I & O-muutosohjelman kokoama asiantuntijaryhmä työskenteli tammikuusta 2018 syyskuuhun 2018 (4 yhteissuunnittelu-palaveria). Asiantuntijaryhmän muodostivat edustajat seuraavista:

SATAOSAA-kokeilu, I & O-muutosohjelma, Satakunnan maakunta- ja sote- uudistuksen hyvinvoinnin asiantuntija, Vesote, SATULA, Sata-Lipake, Selvin päin Satakunnassa, Satakunnan Valikkoverkostot (Huittinen, Kankaanpää, Pori ja Rauma), Satakunnan yhteisökeskus.

Sähköinen palautekysely monialaisen asiantuntijaryhmän toiminnasta ja yhteistyöstä toteutettiin lokakuun 2018 alussa. Kysely lähetettiin 11 henkilölle, vastauksia tuli 7 kappaletta.

Positiivisena koettiin hyvät, jäsentyneet ja tavoitteelliset kokoukset, erinomaista keskustelua ja ajatusten vaihtoa kokouksissa, nykytilan kartoitus, yhteisten tavoitteiden asettaminen, näkökulmien

avartuminen, verkostoituminen sekä asiantuntijoiden asiantuntemus ja monialaisuus, eri ammattiryhmien edustus ja maantieteellinen kattavuus. Paljon muutosehdotuksia ei palautteessa tullut esille, mutta kysyttiin oliko kaikki keskeiset toimijat edustettuina asiantuntijaryhmässä. Ryhmän toimintaan oltiin yleisesti tyytyväisiä ja sitä pidettiin tehokkaana. Kyseisen asiantuntijaryhmän toivottiin toimivan jatkossakin.

Arviointikyselyn tuloksia Harjavallan ja Ulvilan piloteista:

Kokeiluissa pilotoitiin moniammatillisen tiimin toiminnan käynnistämistä sekä moniammatillisen tiimin toiminnan mallinnusta ja uuden työtavan käyttöönottoa. Kyselyyn vastanneita oli 3 henkilöä. Kaikki vastaajat olivat yhtä mieltä siitä, että SATAOSAA-maakuntakokeilusta oli paljon hyötyä pilottikokeilun käynnistämässä.

Yhden vastaajan mielestä kehitetty toiminta selkeyttää asiakkaan jatkopolun suunnittelua, kahden vastaajan valitessa vaihtoehdon ”ei osaa sanoa”. Vastauksen jakautuivat samoin kysyttäessä selkeyttäkö kehitetty toiminta työnjakoa ammattiryhmien välillä. Esimiesten tukea kysyttäessä yksi vastaaja koki saaneensa tukea pilottikokeilun aikana vain vähän kahden muun saadessa sitä paljon tai jopa erittäin paljon. Kysyttäessä toiminnan muuttumisesta pilottikokeilun aikana yksi vastaajista ilmoitti havainneensa muutosta vain vähän kahden muun havaitessa sitä paljonkin. Pilottikokeilun jälkeen nähdystä toiminnan muutoksesta oltiin jälleen aika eri mieltä vastaajien välillä. Yhden mielestä muutosta on paljon, yhden mielestä vähän ja kolmas ei osaa sanoa.

Vastaajat kertoivat moniammatillisen yhteistyön lisääntyneen eniten erikoissairaanhoidon kanssa, mutta myös perusterveydenhoito, sosiaalitoimi, TE-palvelut ja työllisydenhoito saivat ääniä.

Palaute terveydenhoitojaverkoston tapaamisista 22.5.2018 ja 27.9.2018:

Huomioitava on, että tapaamiset olivat sisällöltään keskenään erilaiset, eikä kyselyssä eritellä tapaamisia.

Vastaajia kyselyssä oli 12 ja keskiarvosana 1-5 asteikolla oli 3,5. Vastauksissa oli kohtalaisesti hajontaa, mutta pääasiallisesti oltiin melko tyytyväisiä. Sanallisessa palautteessa tapaamisten parasta antia oli selvästi toisten hoitajien tapaaminen, jotta saa vertailupohjaa omaan työhön ja yhdenmuikaistaa käytäntöjä.

Kysyttäessä miten hoitajat pystyvät hyödyntämään tapaamisten antia työssään, nousi esiin useammassa vastauksessa asiakkaan ohjaaminen oikeaan paikkaan. Saadut lomakemallit saivat myös kiitosta. Kehittämistoiveina vastaajat toivoivat lisää konkretiaa ja käytännön esimerkkejä. Myös koulutajiksi toivottiin oman alan ihmisiä. Toivottiin myös, että tapaamisista informoitaisiin aiemmin, jotta ajan järjestäminen onnistuisi.

Palaute Sote-esimiehille 8.10.2018 tapaamisesta:

Vastauksia kertyi 6 kappaletta ja keskiarvoksi asteikolla 1-5 muodostui 3,6. Yleisesti ottaen tapaamista pidettiin onnistuneena, vain yksi vastaaja valitsi vaihtoehdon ”ei hyvin eikä huonosti” muiden pitäessä päivää selvästi onnistuneena. Kyselyssä ei muutoinkaan tullut yhtään ”huonosti” vastausta, mutta suhteellisen suuri ”ei hyvin eikä huonosti” –vastausten määrä hieman laskee keskiarvoa. Verkostoituminen ja toisten tapaaminen ja toimintamallien virtaviivaistaminen ylipäätään koettiin antoisimmaksi. Vastaajat kokivat saaneensa tapaamisesta vertaistukea ja uusia ideoita ja malleja toimintaansa kun kysyttiin miten vastaajat voivat hyödyntää tapaamista työssään. Tosin vain puolet vastaajista selkeästi ilmaisivat voivansa ylipäätään hyödyntää tapaamisen tarjontaa työssään. Kehitysehdotuksina vastaajat ilmaisivat jatkossakin järjestettäviin tapaamisiin, konkretiaa sekä ennakkovalmistautumismahdollisuutta toivottiin kahdessakin vastauksessa.

